

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21904 - Teoria i Història del Treball Social / 20
Titulació	Grau de Treball Social - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Fernanda Caro Blanco	12:00	14:00	Dijous	09/09/2019	26/06/2020	BC03

Responsable
nanda.caro@uib.es

Contextualització

L'Assignatura "Teoria i Història del Treball Social" s'enquadra dins de la matèria "Fonaments del Treball Social", la qual s'integra al mòdul "Treball Social: conceptes, mètodes teoria i aplicacions", un mòdul central dels estudis que dona identitat a L'especialitat del Grau en Treball Social

Te un caràcter introductor i teòric relacionat amb el conjunt de la disciplina i la professió: Què és el Treball Social, com neix, que pretén, quin lloc ocupa a la divisió social del treball i les professions, amb qui treballa, quines teories assumeix, quins procediments utilitza, quins criteris ètics i deontològics regulen la pràctica. Es tracta, doncs, d'una assignatura panoràmica que pretén centrar, al començament de la carrera, què entenem per Treball Social.

Pretén oferir als estudiants les bases conceptuals per entendre els fonaments teòrics, històrics, deontològics i procedimentals de la disciplina, identificant els subjectes implicats en les relacions entre els professionals, les persones, les famílies, els grups i les comunitats, els rols desenvolupats pels/la Treballador/ra Social i els contextos d'intervenció possible en el marc de les organitzacions prestadores de serveis, amb la intenció de clarificar l'objecte i el sentit de les intervencions orientades al canvi. Aquests elements són eixos transversals al llarg de les assignatures específiques de la titulació.

Requisits

La formació està orientada a preparar professionals per a la intervenció social, des de la disciplina del treball social, amb una comprensió dels processos socials, el canvi social, en definitiva el comportament humà en la seva interrelació amb el context social, institucional i polític.

Interessa que l'alumnat s'introdueixi a la disciplina i la professió del treball social, el seu paper en el conjunt de les disciplines de les ciències socials i dins de les institucions, entitats i serveis als quals es desenvolupa la intervenció professional dels i les treballadores socials

Guia docent

Recomanables

Perfil d'ingrés recomanat: capacitat e interès per entendre el món en el qual vivim i es desenvolupa el treball social.

Capacitat per a la interrelació personal i la comunicació.

Capacitat d'anàlisi i observació.

Capacitat de prendre posició davant les desigualtats i els problemes socials.

Competències

Específiques

- * C7. Capacitat d'establir relacions professionals, identificant necessitats, problemes, dificultats i conflictes, amb l'objecte d'identificar la forma més adequada d'intervenció. C22. Capacitat de gestionar conflictes, dilemes i problemes ètics complexos identificant-los i dissenyant estratègies de superació i reflexionant sobre els seus resultats.

Genèriques

- * 1.- Comprendre críticament la natura del Treball Social com a professió i com a disciplina i, les relacions amb les diverses ciències socials. 2.- Conèixer els principals elements de la història del Treball Social i les tendències actuals. 3.- Conèixer les principals corrents teòriques constitutives del Treball Social com a disciplina. 4.- Identificar els principals grups de persones ateses, els nivells d'intervenció, els contextos d'intervenció i la relació entre ells. 5.- Comprendre i iniciar l'aplicació de l'enfocament metodològic fonamental. 6.- Conèixer i comprendre els diversos perfils professionals, així com els rols i les funcions assumides en el desenvolupament de la pràctica professional. 7.- Aplicar la base de valors, les normes ètiques i el codi deontològic de la pràctica del Treball Social i de seguir-los i analitzar críticament els casos en els que sorgeixen dilemes ètics.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els alumnes adquiriran uns coneixements sobre els orígens del Treball social, entendre les diferents teories que la conformen com a disciplina, així com els diferents mètodes i models d'intervenció. Entendre el procés metodològic que es desenvolupa en la pràctica professional així com els diferents perfils professionals.

Interessa també aprofundir sobre el sentit de l'ètica en el treball social

Continguts temàtics

Tema 1. Conceptes fonamentals en treball social

Naturalesa, objecte, objectius, funcions i àmbits d'intervenció professional del Treball Social.

El treball social com a disciplina i com a professió. La relació amb altres disciplines

Guia docent

Tema 2. Treball Social i Benestar Social

Els conceptes d'Acció Social, Treball Social, Serveis Socials i Benestar Social. la relació del Treball Social amb les Polítiques Socials.

Tema 3. Història del Treball Social

Antecedents i precursors. Des de les primeres formes d'assistència i beneficència a la professionalització. Història del Treball Social a Espanya.

Tema 4. Els mètodes d'intervenció en Treball Social

El Treball Social de Casos, el Treball Social amb Grups, el Treball Social Comunitari. Altres mètodes: supervisió, investigació, administració i gestió.

Tema 5. Ètica i principis al Treball Social

la importància de la ètica en Treball Social. Les dimensions professionals de la ètica: teleològica, deontològica i pragmàtica. els dilemes ètics en treball social

Tema 6. L'enfocament metodològic

Fases, estratègies i instruments

Tema 7. Models d'intervenció en Treball Social

Els diferents models des de la dimensió psicologicista, sociològica o ecosistèmica.

Metodologia docent

L'assignatura s'organitza en crèdits teòrics i crèdits pràctics

Crèdits teòrics:

- Classes presencials.
- **3 proves de resposta múltiple sobre el temari** . de caràcter no recuperable i no obligatòries. 15 %.
- **lectura de dos articles científics**, assignats per la professora, i presentació d'esquema, 10 % Obligatori i recuperables
- **Examen de resposta breu i/o desenvolupament** . Obligatori. Recuperable 30 % Data predefinida per avaluació complementària i extraordinària.

Crèdits pràctics:

- **Treball Grupal** : Treball grupal de recerca i documentació. Elaboració d'un pòster i presentació grupal sobre un aspecte específic de la història del Treball Social. *No recuperable* (20 %).
- **Treball individual: Informe d'autoavaluació sobre activitats realitzades a classe**. obligatori, no recuperable. 15% Informe sobre el procés de les pràctiques. *Recuperable*. Representa el 15% de la nota. Relat de totes les sessions pràctiques: objectius, temes tractats, acords i tasques, aprenentatges assolits, valoració. L'informe ha d'incloure una introducció i una conclusió final. Extensió aproximada 5000 paraules (10 pàgines). Data d'entrega, 7 de gener de 2020
- **Avaluació continuada de les sessions grupals** . *avaluació, per part de la professora, de l'assistència i participació No recuperable*. 10%

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació Teòrica	Grup gran (G)	Presentació y exposició dels continguts de l'assignatura per part de la professora amb la finalitat de plantejar els nuclis principals objecte d'estudi, els quals seran complementats per els estudiants a través de consultes de fonts bibliogràfiques i documentals.	27
Classes teòriques	proves de resposta múltiple	Grup gran (G)	Es realitzaran 3 proves de resposta múltiple referides al temari. No obligatòries i no recuperables. Dates: 9 d'octubre, 4 de desembre i 18 de desembre	3
Classes pràctiques	Avaluació continuada	Grup mitjà (M)	avaluació continuada de la participació, implicació i realització de les tasques assignades als grups de pràctiques.	8
Classes pràctiques	Treball Grupal	Grup mitjà (M)	En grups petits (4) membres, elaboraran un pòster sobre un aspecte específic de la història del Treball Social El grup farà una presentació del seu pòster al grup mitjà Dates de presentació: GM1, 4 de desembre; GM 2 i GM3 11 de desembre	2
Classes pràctiques	Treball Individual	Grup mitjà (M)	Treball individual sobre el procés de desenvolupament de les pràctiques, informe sobre les activitats realitzades i autoavaluació.	3
Classes pràctiques	Lectura, esquema i comentari de dos articles	Grup mitjà (M)	Els articles es discutiran a classe, l'alumnat haurà de presentar un esquema resum i fer un comentari en grup. Dates: 6 de novembre, per GM1; 13 de novembre per GM2 i GM3; 18 de desembre, tots els grups	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectura de dos articles científics	aprofundir en l'aprenentatge teòric, la capacitat de retenció i anàlisi	25
Estudi i treball autònom individual	Recerca documental	L'alumne/a haurà de complementar la informació facilitada en les classes teòriques amb les fonts documentals suggerides per aprofundir en els continguts de l'assignatura.	40
Estudi i treball autònom en grup	Recerca d'informació i documentació.	L'estudiant haurà de fer recerca de fonts documentals, informació... per a la realització de determinades activitats presencials i no presencials de grup i individual	40

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Explicació Teòrica

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Presentació y exposició dels continguts de l'assignatura per part de la professora amb la finalitat de plantejar els nuclis principals objecte d'estudi, els quals seran complementats per els estudiants a través de consultes de fonts bibliogràfiques i documentals.
Criteris d'avaluació	capacitat de comprensió, assimilació de continguts i anàlisi

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 5

proves de resposta múltiple

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Es realitzaran 3 proves de resposta múltiple referides al referides al temari. No obligatòries i no recuperables. Dates: 9 d'octubre, 4 de desembre i 18 de desembre
Criteris d'avaluació	Capacitat de comprensió, anàlisi i síntesi dels temes tractats.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Guia docent

Avaluació continuada

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Escala d'actituds (no recuperable)
Descripció	avaluació continuada de la participació, implicació i realització de les tasques assignades als grups de pràctiques.
Criteris d'avaluació	participació, implicació a les dinàmiques grupals i compliment de les tasques assignades

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Treball Grupal

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	En grups petits (4) membres, elaboraran un pòster sobre un aspecte específic de la història del Treball Social. El grup farà una presentació del seu pòster al grup mitjà. Dates de presentació: GM1, 4 de desembre; GM2 i GM3 11 de desembre.
Criteris d'avaluació	Assistència obligatòria a un mínim del 80% de les sessions. Capacitat expositiva, identificació d'aspectes claus per al treball social, cohesió grupal (treball col·laboratiu), capacitat analítica, claretat i originalitat de la presentació (fins a dos punts cada un dels aspectes)

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Treball Individual

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (recuperable)
Descripció	Treball individual sobre el procés de desenvolupament de les pràctiques, informe sobre les activitats realitzades i autoavaluació.
Criteris d'avaluació	Treball individual. Informe sobre el procés de pràctiques realitzat. Recerca bibliogràfica, descripció del procés realitzat. Valoració crítica del procés. Identificació d'aprenentatges útils per l'assignatura. capacitat de recensió, capacitat d'identificació dels elements claus capacitat d'utocrítica

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Lectura, esquema i comentari de dos articles

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Els articles es discutiran a classe, l'alumnat haurà de presentar un esquema resum i fer un comentari en grup. Dates: 6 de novembre, per GM1; 13 de novembre per GM2 i GM3; 18 de desembre, tots els grups
Criteris d'avaluació	capacitat de síntesi, capacitat analítica

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

l'alumnat disposarà, a l'inici del curs, del temari de l'assignatura elaborat per la professora, així com dels articles científics de lectura obligatòria

Bibliografia bàsica

- AGUILAR IDÁÑEZ, MARÍA JOSÉ (2013). Trabajo social. Concepto y Metodología. Madrid: Paraninfo y Consejo General del trabajo social. Editor: Universidad de Murcia.
- BARBERO, J.MANUEL (2002). El Trabajo Social en España. Zaragoza. Mira Editores.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, TOMÁS; ALEMÁN BRACHO, CARMEN (2009). Introducción al Trabajo Social. Madrid. Alianza Editorial
- FERNÁNDEZ GARCIA, TOMÁS; DE LA FUENTE ROBLES, YOLANDA MARÍA. (2009) (Coords). Política social y trabajo social. Alianza Editorial
- FERNÁNDEZ GARCÍA, TOMÁS (2009). Fundamentos del Trabajo Social. Madrid. Alianza Editorial

Bibliografia complementària

- BARBERO, J.M. (2008). El Treball Social en acció. Barcelona. Llibres A Punt.
- BANKS, SARA. (1997). Etica y Valores en Trabajo Social. Paidós Ibérica.
- COLOM MAGRET, Dolors (2005). Libro verde del Trabajo Social. Instrumentos de documentación técnica. Consejo General de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales. Madrid.
- CORDERO MARTÍN, MARIA GUADALUPE; CORDERO RAMOS, NURIA; FERNÁNDEZ MARTÍN, MARIA ISABLE. (Coords) (2011) El mosaico de la intervención social: métodos y conceptos en trabajo social. S.L. ACONCAGUA LIBROS.
- DE LA RED, Natividad (1993). Aproximaciones al Trabajo Social. S. XXI. Madrid.
- DE ROBERTIS, CRISTINA. (1992). Metodología de la Intervención en Trabajo Social. El Ateneo. Barcelona
- DU RANQUET, M. (1996). Los modelos en Trabajo Social: Intervención con personas y familias. Siglo XXI. Madrid.
- ESCARTIN, M. J.y SUAREZ, E. (1995). Introducción al Trabajo Social. Historia y fundamentos teórico - prácticos. Aguaclara. Alicante.
- ESCARTIN, M. J. (1998). Manual de Trabajo Social. Modelos de práctica profesional. Aguaclara. Alicante.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, T.; PONCE DE LEON ROMERO, LAURA (2014). Nociones básicas de Trabajo Social. Madrid. Ediciones Académicas UNED.
- NATIONAL INSTITUTE FOR SOCIAL WORK. (1992). Trabajadores sociales. Su papel y cometidos. Madrid. Narcea. S.A. Ediciones.
- PASTOR SELLER, ENRIQUE; MARTÍNEZ ROMÁN, Mª ASUNCIÓN. (2014) (Coords) Trabajo social en el siglo XXI: una perspectiva internacional comparada. Madrid: Universitas, 2014.
- PAYNE, M. (1995). Teorías contemporáneas en Trabajo Social. Una introducción crítica. Barcelona. Paidós.
- SOBREMONTA DE MENDICUTI, EMMA. (EDITORA) (2012). Epistemología, teoría y modelos de intervención en trabajo social: reflexión sobre la construcción disciplinar en España. Universidad de Deusto.ÚRIZ M.J. (2007). Dilemas éticos en la intervención social: una perspectiva profesional desde el Trabajo Social. Mira. Zaragoza.
- VISCARRET GARRO, J. J. (2007). Modelos y métodos de intervención en trabajo social. Alianza Editorial. Madrid 2007
- VV.AA. (1985). De la beneficencia al bienestar social. Cuatro siglos de acción social. Madrid. Siglo XXI de España Editores
- ZAMANILLO, TERESA . (2011). Ética, Teoría y Técnica. La responsabilidad política del trabajo social. Talasa. Madrid.